

MEMISA INFO

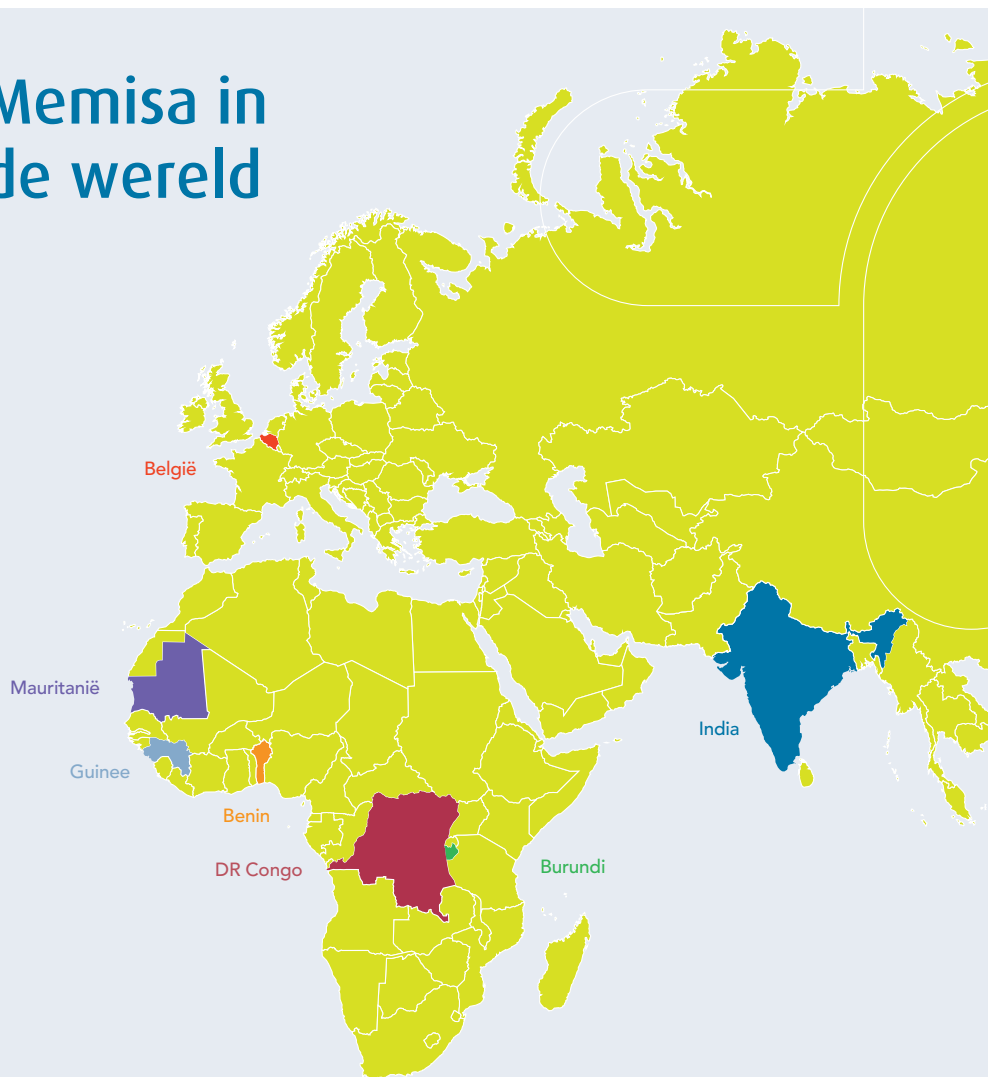

2020
IN HET KORT

TRIMESTRIEEL MAGAZINE nr. 136 • Mei | Juni 2021 • P409840

© Memisa

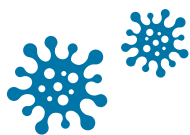
Memisa in de wereld

Memisa bevordert kwaliteitsvolle gezondheidszorg voor iedereen met speciale aandacht voor de armste en meest kwetsbare bevolkingsgroepen. In totaal bereiken we meer dan 7 miljoen mensen gespreid over 5 Afrikaanse landen en India.

COVID-19

Memisa kon in 2020 haar **activiteiten verderzetten** dankzij het aanpassingsvermogen en de creativiteit van haar medewerkers, maar ook dankzij de trouwe steun van onze donateurs. Samen met onze lokale partners bleven we inzetten op een verbetering van de infrastructuur van gezondheidscentra en de organisatie van opleidingen.

Onder meer in DR Congo - net als in de andere partnerlanden - zette Memisa vanaf het eerste uur sterk in op **preventie en sensibilisering** om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. De acties om de epidemie in te dammen maken deel uit van de provinciale plannen tegen COVID-19. De gezondheidscentra in de buurt van belangrijke verbindingswegen, werden als prioritair beschouwd en kregen als eerste ondersteuning in de vorm van beschermingsmateriaal (mondmaskers, handschoenen, alcoholgel, thermometers en waterbidons). Voorts werden ziekenhuizen en centra heringericht zodat het contact tussen patiënten onderling zoveel mogelijk beperkt werd. Tot slot werden in alle gezondheidszones tal van opleidingen voor zowel medisch personeel als gemeenschapswerkers georganiseerd. Enerzijds specifieke nieuwe opleidingen rond **epidemiebestrijding** en het coronavirus en anderzijds gingen reeds geplande opleidingen door (met de nodige veiligheidsmaatregelen), maar werd er een sessie over COVID-19 aan toegevoegd.

© Memisa

DR Congo

De Democratische Republiek Congo blijft het grootste partnerland van Memisa. We werken in 7 provincies en ondersteunen 25 gezondheidszones. Onze projecten bereiken meer dan 20 ziekenhuizen en ongeveer 400 gezondheidscentra. Zo dragen we bij tot een betere gezondheidszorg voor 4,3 miljoen personen.

Bevorderen van gezonde zwangerschappen en veilige bevallingen

De mate waarin vrouwen sterven tijdens hun zwangerschap of bevalling is een goede indicator voor het **functioneren van de basisgezondheidszorg** van een land. Het sterftecijfer wordt immers beïnvloed door de kwaliteit en bereikbaarheid van gezondheidsinstellingen, het al dan niet aanwezig zijn van goed opgeleid medisch personeel en de financiële toegankelijkheid van de zorg.

De gezondheidszone **Popokabaka** (6.949 vierkante kilometer) telt 25 materniteiten. In 2018 lag de **moeder- en kindersterfte** er alarmerend hoog onder meer doordat zwangere vrouwen met complicaties te laat (of niet) worden doorverwezen naar het ziekenhuis. Om deze hoge cijfers terug te dringen, besloot een groep van vroed- en verpleegkundigen uit het ziekenhuis van Popokabaka door middel van **kennisuitwisseling het personeel** in de afgelegen materniteiten te **ondersteunen**. Een lokaal initiatief (uitgevoerd in 2019-2020) dat op de nodige steun kon rekenen van Memisa en haar partner BDOM.

Tijdens verschillende praktijksessies was er ruimte om ervaringen uit te wisselen, werden de belangrijkste symptomen en richtlijnen besproken van complicaties tijdens de zwangerschap en ging er veel aandacht naar het organiseren en stimuleren van prenatale consultaties. In augustus volgde een evaluatie en daaruit bleek dat de resultaten hoopgevend zijn: enerzijds vond er een herwaardering van het beroep vroedkundige plaats en anderzijds werden zwangere vrouwen met complicaties sneller doorverwezen naar het ziekenhuis. Wel blijft de nood aan aangepast en degelijk materiaal groot.

Bouw en renovatie

In Gemena ondersteunde Memisa de bouw van een gezondheidscentrum in Balow. De **gemeenschap** werd nauw **betrokken** bij dit proces en vervaardigde de stenen. Door ruwe stenen te gebruiken is er **geen hout** nodig om ze te bakken wat het proces **milieu-vriendelijk** maakt en tegelijkertijd ontbossing tegengaat. Bijkomend voordeel is dat de bouw met zulke stenen snel gaat, de stenen kunnen namelijk ter plaatse gemaakt worden en twee dagen nadien gebruikt worden.

De grote betrokkenheid van de gemeenschap, zowel in de voorbereidingsfase als bij de bouwwerkzaamheden, was een belangrijke garantie voor het welslagen van dit bouw-project.

Zowel voor de provincie Kongo-Central als Ituri was 2020 een uitzonderlijk jaar wat betreft bouwwerken. Dankzij een financiering van de Europese Unie werden op **grote schaal** nieuwe **gezondheidscentra** gebouwd. Bij de opstelling van de plannen werd bijzondere aandacht geschonken aan het naleven van **hygiënische normen** en het respecteren van duurzaamheidscriteria.

Opleidingen

Capaciteitsopbouw vormt een van de speerpunten van ons programma. Door het sluiten van de grenzen, (lokale) lockdowns en de limieten op samenkomsten moesten veel stages en opleidingen afgelast of uitgesteld worden. Toch waren er in 2020 ook een heleboel **leerrijke initiatieven** die wel konden plaatsvinden. Het referentieziekenhuis St. Luc in Kisantu begeleidde verschillende verpleegkundigen, fysiotherapeuten en artsen. Artsen en verpleegkundigen van St Luc konden op hun beurt hun kennis en vaardigheden bijschaven in het Universitair Ziekenhuis en het ziekenhuis Ngaliemaa in Kinshasa.

Lokale initiatieven

Gezondheidszorg gaat niet alleen over medische consultaties. Er is een rol weggelegd voor de gemeenschap. Om met relatief beperkte budgetten duurzame en kwaliteitsvolle resultaten te behalen, **mobiliseren we de bevolking** en moedigen we lokale initiatieven aan. Dit gaat enerzijds om projecten die rechtstreeks betrekking hebben tot het verbeteren van de gezondheidszorg, maar anderzijds ook om acties die indirect bijdragen tot een betere gezondheid van de bevolking, zoals **gezonde voeding** of de **toegang tot proper water**.

In de provincie **Kwilu** bijvoorbeeld, werken we samen met de organisatie Education à la santé, voor de bouw van een **ondergronds waterreservoir**. Door water op te slaan kunnen periodes van lange droogte overbrugd worden. Dit komt niet alleen de landbouw ten goede, wat leidt tot minder ondervoeding, maar ook de hygiëne in het aangrenzende gemeenschapscentrum Saint-Benoît verbetert zo aanzienlijk. De opvangtank kan zo'n 126 kubieke liter water opslaan.

Specifieke medische zorgen: diabetes

Al sinds 2008 ondersteunt Memisa de behandeling van **diabetespatiënten** type 1 in DR Congo door **opleidingen** voor gezondheidspersoneel te organiseren en materiaal te voorzien. We stimuleren de overheid opdat ze de zorg van diabetes opneemt in haar gezondheidsbeleid en samen met onze partners sensibiliseren we de bevolking zodat de ziekte snel herkend en behandeld kan worden.

In 2020 organiseerde Memisa en haar partners naar aanleiding van Werelddiabetesdag voor het eerst een **atelier** voor **journalisten** in Kinshasa. 28 journalisten uit verschillende provincies namen deel. Er was veel aandacht voor diabetes bij kinderen en jongeren.

“ We kozen er bewust voor om journalisten uit te nodigen, zij zijn namelijk het ideale doorgeefluik. Via hun media hebben ze een groot bereik en ze weten hoe ze op een heldere en begrijpbare wijze informatie kunnen overbrengen ”

Olivier Kidima (assistent van het diabetesproject van Memisa in Kinshasa)

“ Met een oppervlakte van 2.345.410 vierkante kilometer is DR Congo een van de grootste landen van Afrika. Het gezondheidssysteem is versnipperd en een groot deel van de bevolking heeft geen toegang tot de diensten. Dat maakt dat de moeder - en kindsterfte hoog ligt. Toch zijn er ook enkele lichtpuntjes en zien we successen. Het land is al drie jaar poliovrij en het aantal hiv- en aidsgevallen daalt. ”

Coffi Alfred Koussémou (operationeel directeur bij Memisa in DR Congo)

Benin

De verwezenlijkingen die plaatsvonden in Benin in 2020 zijn een mooi voorbeeld van het totaalpakket van de acties van Memisa op het terrein. De **spoeddienst** van het Jean de Dieu ziekenhuis in Boko (gebouwd in 2019) werd in 2020 uitgerust met het nodige materiaal en in gebruik genomen. De dienst meet 50 op 200 meter, telt verschillende behandelingskamers, opslagruimten voor medicatie en wachtzalen. Het ziekenhuis van Nikki kon dankzij de steun van Memisa een dienst **radiologie** uitbouwen en een **watertoren** zorgt voor een constante toevoer van water. En in de gezondheidszone Tchaourou startten ingenieurs met de bouw van een **laboratoriumafdeling** voor het ziekenhuis.

Niet alleen in België vonden in 2020 fotoshoots plaats onder de noemer "Mama's voor het leven". Ook in Benin werden mama's in de schijnwerpers gezet. In de marge van sensibiliseringssessies over prenatale consultaties en vaccinatiecampagnes, bood Memisa de gelegenheid aan moeders om zich te laten fotograferen door de professionele Beninse fotograaf Yanick Folley.

“ Dankzij de omkadering van AMCES, kreeg ik de kans om 4 verschillende opleidingen te volgen. Deze waren zeer complementair en zorgde ervoor dat ik niet alleen nieuwe kennis opdeed in verband met ademhalingsproblemen bij baby's en het voorkomen van bloedingen. Bovendien voer ik sindsdien mijn job met meer zelfvertrouwen uit. ”

**Reine Adekou, verantwoordelijke van de
materniteit in het gezondheidscentrum van Madina**

Burundi

In Burundi zet Memisa naast het toegankelijker maken van de gezondheidszorg voor de allerkwetsbaarsten in op **seksuele en reproductieve gezondheidszorg**.

In 2020 werden verschillende **gezondheidscentra gerenoveerd** en uitgerust met aangepast materiaal. Zowel in Nyabitange, als in Muyange (provincie Gitega) dragen microscopen, thermometers, behandelings tafels en instrumenten voor kleine chirurgische ingrepen bij aan een verbetering van de kwaliteit van de gezondheidszorg. Opdat patiënten met psychiatrische aandoeningen een menswaardige behandeling krijgen, integreert Memisa samen met haar partners **geestelijke gezondheidszorg** in haar programma. De sensibilisering van gezondheidspersoneel vormt daar een belangrijk onderdeel van.

In februari 2020 kreeg het team in Burundi versterking van **Evelien Defossez, Junior Expert binnen het Juniorprogramma van Enabel. Zij draagt bij aan de monitoring en evaluatie (M&E) van de activiteiten.**

“Ik ervaar het juniorprogramma als een verrijking en een ideale leerschool. Ik leer niet alleen bij over M&E en het gezondheidssysteem in Burundi, ook begrijp ik nu beter de context van ontwikkelings samenwerking en de uitdagingen waar een land als Burundi voorstaat. Mijn functie is dynamisch, zodat ik in overleg met mijn verantwoordelijke mijn rol kan invullen naargelang mijn interesses en talenten. Ik heb bovendien geluk dat ik terecht kwam in een super vriendelijk en gemotiveerd team.”

Guinee

2020 was een turbulent jaar voor Guinee. Naast de corona-epidemie die het land vooral op sociaaleconomisch vlak hard trof, moest het land afrekenen met een politieke crisis. Maar ondanks deze moeilijke context, was er ook hoopgevend nieuws. Zo tekende Memisa in september een contract met de **Europese Unie** voor een project van 18 maanden. Dit project, uitgevoerd in samenwerking met partnerorganisatie Fraternité Médicale Guinée (FMG), heeft tot doel de gezondheidsstructuren te versterken zodat de **continuïteit van de zorg** verzekerd is tijdens de **COVID-19-epidemie**, maar ook daarna. Een tweede luik van het project omvat acties om de toegang tot zorg voor kwetsbare bevolkingsgroepen zoals **tuberculosepatiënten, jonge vrouwen en patiënten met een psychische problematiek**, te bevorderen.

Onder meer via **huisbezoeken**, fondsden die financieel tussenkomen en aangepaste medische behandelingen wordt getracht **taboes in de samenleving** te doorbreken en de re-integratie van patiënten met een psychische problematiek te bevorderen. Voor het derde jaar op rij organiseerde Memisa en FMG in december 2020 een rondetafelconferentie die verschillende actoren die betrokken zijn bij activiteiten rond geestelijke gezondheidszorg samenbracht. Er was ruimte voor debat, enkele patiënten getuigden en de tot nu toe bereikte resultaten werden voorgesteld.

“Mijn broer, een patiënt met psychische problematiek, leeft al tien jaar vastgeketend. Dankzij het project ontvangt hij nu een behandeling, zijn medische kosten worden terugbetaald en krijgt hij bezoek van gemeenschapswerkers die hem helpen om opnieuw aansluiting te vinden bij zijn familie.”

Broer van Mamadou uit Timbi

Mauritanië

In Mauritanië werken we samen met l'Association pour la Promotion de la Santé Dar Naïm (APSDN) om door middel van **opleidingen** de kwaliteit van de gezondheidszorg in 4 gezondheidscentra te verbeteren. Voornaamste doelgroep de meest kwetsbaren waaronder **chronische zieken**, **kinderen** jonger dan vijf jaar en **zwangere vrouwen**. In Mauritanië bevallen vrouwen vaak thuis, waardoor complicaties niet vroegtijdig vastgesteld en dus behandeld kunnen worden. Om dit te voorkomen organiseert APSDN **bewustwordingscampagnes** zowel in de gezondheidsposten als tijdens huisbezoeken. Tijdens deze bezoeken stimuleren gemeenschapswerkers een gezonde levensstijl, moedigen ze vrouwen aan om gebruik te maken van de diensten van de gezondheidscentra en geven ze algemeen advies aan chronisch zieken.

“Elke bevalling is voor mij een emotionele gebeurtenis. Keer op keer ben ik erkentelijk om hierbij te mogen helpen. Ook de dankbaarheid van de patiënten en familie, zelfs lang nadien, geeft veel voldoening.”

Salimata Diaw, verpleegkundige materniteit Dar Naïm

Om de medische zorgen financieel toegankelijker te maken, ondersteunt Memisa de oprichting van **solidariteitsfondsen**. In 2020 sloten 124 nieuwe personen zich aan, waardoor ze konden rekenen op steun van het fonds voor onder meer gezondheidskosten, maar ook bij onderwijskosten, huisvesting of voedselvoorziening.

India

In India staat het ontwikkelen van mechanismen die de kloof tussen de gezondheidsdiensten en de bevolking moet dichten, centraal. We ondersteunen West Bengal Voluntary Health Association (WVBHA), een organisatie die haar schouders zet onder een **netwerk van 43 plaatselijke ngo's**.

WVBHA bevordert lokale initiatieven die opkomen voor het **recht op gezondheidszorg**. Deze bottom-upaanpak is gebaseerd op volledige **betrokkenheid van de gemeenschap** om zo tegemoet te komen aan uiteenlopende behoeften. In 2020 werd bijvoorbeeld in het dorp Madhabkathi gestart met de herstelling van een weg toen bleek dat vele zwangere vrouwen niet naar het gezondheidscentrum gingen omdat de route te gevaarlijk was. Of in Kumarpur bouwde de bevolking een afvalput om te voorkomen dat afval nog langer rondslingerde wat ziektes veroorzaakte.

“Tijdens de lockdown merkten we dat naast een tekort aan voedsel en medicijnen, veel meisjes en vrouwen moeilijk aan hygiënische verbanden konden raken. Daarom verdeelden we zo’n 5.000 pakketjes met telkens 6 maandverbanden in.”

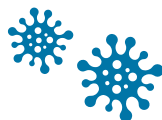
Afgevaardigde lokaal bestuur in Parganas

België

Ziekenhuis voor Ziekenhuis

Met het initiatief Ziekenhuis voor Ziekenhuis koppelt Memisa Belgische ziekenhuizen aan gezondheidszones in haar partnerlanden. Zo ontstaat er een **interessante dynamiek** tussen de ziekenhuizen in België en hun collega's elders in de wereld. Ondanks de beperkte mogelijkheden omwille van de maatregelen opgelegd om het coronavirus in te dijken, waren de vrijwilligers van het Ziekenhuis voor Ziekenhuisnetwerk bijzonder **creatief** in 2020. Ze organiseerden verschillende aangepaste fondsenwervende en sensibiliserende activiteiten. COVID-19 eiste veel flexibiliteit en mentale draagkracht van het Belgische ziekenhuispersoneel, maar desondanks bleef er ruimte over voor **internationale solidariteit**.

Communicatie en sensibilisering

Als medische ngo gebruikt Memisa **opiniestukken** om op te roepen tot meer solidariteit en verspreiden we onze visie over actuele medische thema's. In 2020 schreven we onder meer over de vergeten crisissen in DR Congo, de beperkte aandacht voor chronische ziekten in het Globale Zuiden en over stereotiepe beeldvorming waarbij Afrika te vaak in een slachtofferrol wordt geduwd.

“De coronacrisis domineert de krantenkoppen al maanden. Al onze aandacht wordt opgeslorpt door de schade die het virus wereldwijd aanricht. Maar —helaas— is het niet zo dat andere crisissen plots zijn gestopt of op miraculeuze wijze zijn opgelost. Integendeel, de coronacrisis die in de Democratische Republiek Congo naast een gezondheids crisis ook een economische crisis is, versterkt bestaande ongelijkheden en zet oplossingen voor huidige noodsituaties op de helling.”

Gender

Memisa draagt de vijfde duurzame ontwikkelingsdoelstelling (SDG) *“Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes”* hoog in het vaandel. Zowel bij de uitvoering van de projecten als bij de interne werking van onze organisatie, waken we over de integratie van de genderdimensie. De communicatiedienst van Memisa tracht in al haar publicaties op een **genderneutrale manier** te **communiceren** en niet aan stereotiepe beeldvorming te doen.

Milieu

Memisa tracht steeds te kiezen voor de meest **duurzame optie** bij de implementatie van haar projecten. Zo opteren we in onze partnerlanden voor **zonnepanelen** in plaats van dieselgeneratoren en kopen we materiaal lokaal aan om onnodig transport te vermijden. Dit engagement zet Memisa voort op het vlak van mobilisatie en lobbywerk, zo trachten we de Belgische bevolking te sensibiliseren onder meer via sociale media.

Digitalisering

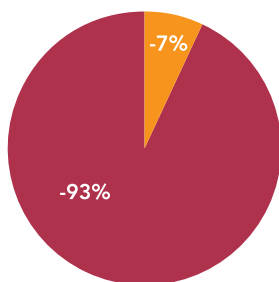
Het gebruik van digitale technologieën is een krachtige hefboom om efficiënter aan ontwikkelingssamenwerking te doen en de kwaliteit te verhogen. Memisa gebruikt nieuwe technologieën niet alleen om **informatie te vergaren en te analyseren**, ze investeert ook in **innovatieve projecten** zoals het gebruik van *smartglasses*.

Financiën

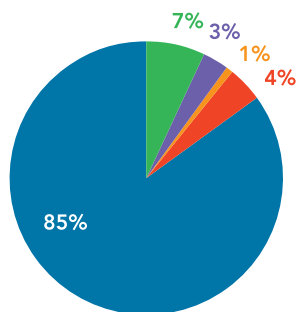
Particuliere giften	1 199 968
Giften stichtingen en bedrijven	647 627
Giften ziekenhuizen	243 565
Legaten	723 869
Subsidies	15 481 776
Totale kosten projecten	- 17 644 462,00
Andere directe kosten	- 1 273 182
DIRECT RESULTAAT	652 343

UITGAVEN 2020

- Totale kosten projecten
- Andere directe kosten

INKOMSTEN 2020

- Particuliere giften
- Giften stichtingen en bedrijven
- Giften ziekenhuizen
- Legaten
- Subsidies

Onze financiering is een combinatie van particuliere giften, legaten en subsidies (Belgische ontwikkelingssamenwerking, Europese Unie, ...). Alle programma's worden slechts gedeeltelijk gefinancierd door institutionele donoren: Memisa verbindt zich er toe om ongeveer een kwart van haar interventies te financieren met fondsen gekregen van sympathisanten, mensen zoals u en ik die geloven dat in een wereld van solidariteit iedereen recht heeft op kwaliteitsvolle gezondheidszorg! In 2020 boeken we een positief resultaat, wat Memisa helpt een werkreserve op te bouwen om de continuïteit van de programma's te kunnen garanderen.

Memisa is lid van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving.

VU Frank De Pappo – Maatschappelijke zetel de Meûssquare 19, 1050 Brussel – mei 2021

België
partner in ontwikkeling

